

T.C.
YARGITAY
9. Hukuk Dairesi

ESAS NO : 2008/23429
KARAR NO : 2008/20721
TARİHİ : 21.07.2008

İlgili Kanun/Madde
4857 S.İşK/6

**• ASIL İŞVERENİN ALT İŞVEREN İŞÇİLERİNİN HAKLARINDAN
SORUMLULUĞUNUN KAPSAMI**

ÖZETİ : 4857 sayılı İş Kanununun 2/6 son cümlesi uyarınca asıl işveren, alt işverenin işçilerine karşı o işyeri ile ilgili olarak bu Kanundan, iş sözleşmesinden veya alt işverenin taraf olduğu toplu iş sözleşmesinden doğan yükümlülüklerden alt işverenle birlikte sorumludur. 4857 sayılı İş Kanunu ile asıl işverenin bu Kanundan, iş sözleşmesinden ve alt işverenin taraf olduğu toplu iş sözleşmesinden doğan yükümlülüklerden sorumlu tutulması şeklindeki düzenleme, asıl işverenin sorumluluğunun genişletilmesi olarak değerlendirilmelidir. Bu durumda ihbar, kıdem, kötü niyet ve işe iade sonucu işe başlatmama tazminatları ile ücret, fazla çalışma, hafta tatili, bayram ve genel tatili, yıllık izin, ikramiye, pirim, yemek yardımı, yol yardımı gibi tüm işçilik haklarından birlikte sorumluluk esastır. Kanunun kullandığı “birlikte sorumluluk” deyiminden tam teselsülün, dolayısı ile müşterek ve müteselsil sorumluluğun anlaşılması gerekir.

DAVA : Davacı, feshin geçersizliğine ve işe iadesine karar verilmesini istemiştir.

Yerel Mahkeme, isteği kısmen hüküm altına almıştır. Hüküm süresi içinde davalılar avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla, dava dosyası için Tetkik Hakimi S.Göktaş tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

Davalı Belediye, davacının çöp ve temizlik işlerini ihale ile üstlenen davalı firmanın işçisi olduğunu, davanın husumet yönünden reddine karar verilmesi gerektiğini, ayrıca davacının belirli süreli iş sözleşmesi ile çalıştığını belirterek davanın reddine karar verilmesi gerektiğini savunmuştur.

Davalı Ahmet Gençoğlu, davalı belediyenin temizlik işlerini ihale ile üstlendiğini, 01.07.2007 tarihi itibarıyla işi yapmaya başladığını, davacının işe alınmasına belediyenin karar verdiğini, ihale süresinin 6 ay olduğunu, ihale süresi bitince davacının sigorta çıkışını yaptığını, çalışma koşullarının davalı belediye tarafından belirlendiğini, ücret bordroları, devam çizelgeleri ve puantaj cetvellerinin belediye yetkilileri tarafından düzenlendiğini, yanında çalışan bir kısım işçilerin güvenlik görevlisi, kepçe operatörü, duvar ustası, zabıta ve masa başında çalıştığını, davacının tüm işçilik alacaklarının kendisi tarafından ödendiğini belirterek davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

Mahkemece davalılar arasında asıl işveren-alt işveren ilişkisinin bulunduğu, alt işverenlerin zamanla değiştiği, son olarak davalı Ahmet Gençoğlu'nun alt işveren olarak davacıyı davalı belediye başkanlığı işyerinde çalıştırdığı, davacının önceki alt işverenler nezdine geçen çalışma süresi de dikkate alındığında altı aylık kıdemini doldurduğu, davacının zincirleme sözleşmelerle çalıştırıldığı dolayısıyla sözleşmenin belirsiz hale geldiği, alt işverenlik sözleşmesinin 10. maddesinde sözleşmenin altı aylık olduğu belirlenmesine rağmen, davacı ile yazılı bir sözleşme yapılmadığı, feshin son çare olması ilkesinin göz önünde bulundurulmadığı, feshin geçerli nedene dayanmadığı gerekçesi ile davanın kabulüne karar verilmiştir.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 2/6 son cümlesi uyarınca asıl işveren, alt işverenin işçilerine karşı o işyeri ile ilgili olarak bu Kanundan, iş sözleşmesinden veya alt işverenin taraf olduğu

toplu iş sözleşmesinden doğan yükümlülüklerden alt işverenle birlikte sorumludur. 4857 sayılı İş Kanunu ile asıl işverenin, bu Kanundan, iş sözleşmesinden ve alt işverenin taraf olduğu toplu iş sözleşmesinden doğan yükümlülüklerden sorumlu tutulması şeklindeki düzenleme, asıl işverenin sorumluluğunun genişletilmesi olarak değerlendirilmelidir. Bu durumda, ihbar, kıdem, kötü niyet ve işe iade sonucu işe başlatmama tazminatları ile ücret, fazla çalışma, hafta tatili, bayram ve genel tatili, yıllık izin, ikramiye, pirim, yemek yardımı, yol yardımı gibi tüm işçilik haklarından birlikte sorumluluk esastır. Kanunu kullandığı “birlikte sorumluluk” deyiminden tam teselsülün dolayısı ile müşterek ve müteselsil sorumluluğun anlaşılması gerekir.

Feshin geçersizliği ve işe iade davasının alt ve asıl işveren ilişkisinde, her iki işverene birlikte açılması halinde, davacı işçi alt işveren işçisi olup, iş sözleşmesi alt işveren tarafından feshedildiğinden, feshin geçersizliği ve işe iade yükümlülüğü alt işverenindir. Asıl işverenin iş ilişkisinde sözleşmenin taraf sıfat bulunmadığından, asıl işveren işe iade yönünde bir yükümlülüğünden söz edilemez. Asıl işverenin işe iade kararı sonrası işçinin işe başlatmak için başvurması ve alt işverenin işe almamasından kaynaklanan işe başlatmama tazminatı ile dört aya karda boşa geçen süre ücretinden yukarıda belirtilen hüküm nedeni ile alt işverenle birlikte sorumluluğu vardır.

Feshin geçersizliği ve işe iade davalarında asıl işveren ile alt işverenin yukarıda belirtilen birlikte sorumlulukları fesih tarihinde ilişkinin devamına bağlıdır. Bir başka anlatımla fesih tarihinde asıl işveren-alt işveren ilişkisi sona ermiş ise birlikte sorumluluktan söz edilemez. Somut olayda, davalı alt işveren iş sözleşmesinin feshedildiği tarihte alt işverenlik ilişkisinin mevcut olmadığını ileri sürmüştür. Dosyada mevcut Hizmet Alımları Tip Sözleşmesinde sözleşmenin 01.07.2007-01.01.2008 tarihleri arasında geçerli olduğu belirtilmiştir. SSK kayıtlarında iş sözleşmesinin 31.12.2007 tarihinde sona erdiği görülmekte ise de, davacı işçi iş sözleşmesinin 15.01.2008 tarihinde feshedildiğini ileri sürmüştür. Hizmet alımı sözleşmesinin bittiği tarihten sonra davacının aynı işyerinde ara vermeden çalışmasına devam edip etmediği, iş sözleşmesinin hangi tarihte feshedildiği, hizmet alımı sözleşmesinin bittiği tarih ile iş sözleşmesinin feshedildiği iddia edilen tarih arasında alt işverenlik ilişkisinin devam edip etmediği, dosya kapsamından anlaşılammaktadır. Yazılı fesih bildiriminde bulunulmadığı için iş sözleşmesinin kim tarafından feshedildiği de belirlenmemektedir, iş sözleşmesinin feshedildiği tarihte alt işverenlik ilişkisi fesih tarihi itibarıyla devam etmiyorsa davalı Ahmet Gençoğlu'nun feshin geçersizliği ile işe iadeden sorumluluğu düşünülemez. Böyle bir durumda anılan davalı hakkında açılan davanın reddine karar verilmelidir. Şayet fesih tarihi itibarıyla davalılar arasında alt işverenlik ilişkisi mevcut ise şimdiki gibi hüküm kurulmalıdır. Eksik inceleme ile yazılı şekilde karar verilmiş olması hatalı olmuştur.

SONUÇ : Temyiz olunan kararın yukarıda yazılı sebepten BOZULMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 21.07.2008 gününde oy birliğiyle karar verildi.